

ՄԱՍԻԱՅԱԼՈՒԹ

Ա. Ի Ե Տ Ա. Բ Ե Բ

Հ Ա Յ Ա Ս Ա Ն Ե Ա Յ Յ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԵԼԻՔ.

ԹԵՄԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՎԻՃԱԿԻԾ ՀԱՅՈՅ ՆԱԽԻՉԵՎԱՆԻ ԵՒ ՊԵՍԱՐԱՊԻՈՅ

ԱՏԵՎԱԿԱՆ ԿԱՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ.

Նկամքերի 3.—Մելիթոփոլքա-
ղաքի ժողովրդոց խնդրանացը
համաձայն, Առաջնորդական
ակտենիս օրագրական որոշմամբ
հաստատուեցաւ տեղւոյն աղօթա-
տան երեցփոխան Վարդերես աղայն
Շարվարեանց:

Նկամքերի 10.—Առաջնորդական Ատեանս ըն-
դունելով այրի Կատարինեայ, ամուսնոյ հան-
գուցեալ Ցակոք Աղայի Մանիկ օղլոյ խնդիրը
որ ի26 սեպտեմբերի, առանց ժամանակ կորուսա-
նելոյ հարկաւոր տեղերու հետ գրագրութիւն

բանալով գործ դրաւ զկարելին հոգացողութիւն
այս բարեապաշտուիի կնոշ նուիրած՝ բայց ու-
րիշներու քով իվաղուց կորսուածի պէս մնա-
ցած գումարը ծեռք բերելոյ յանուն Եկեղեցւոյն
սրբոց Հրեշտակապետաց, որպէս զի նորա տարե-
կան տոկոսեօն՝ — ըստ խնդրոյ տիկնոջն — վար-
ժեցնել տայ Խալիպեան Ազգային Ռւսումնարանի
մէջ ծրիավարժ աշակերտ մը Մանիկեան սան
անունով: Սյս սանը պիտի բերուի Տաճկաստանի
Ամասիա քաղաքէն, այսինքն կտակող տիկնոջն
եւ իւր հանգուցեալ ամուսնոյն հայրենի քաղաքին
աղքատ տղոցմէ մէկը:

Այրի Կատարինէ Յակոբեան բարեպաշտուիի տիկինը՝ ինչպէս յԱռաջնորդական Ատենէս ընդունեցաւ զարժանին շնորհակալութիւն եւ մեծ գոհութիւն, նոյնպէս կյուսամք որ իւրաքանչիւր հայրենասէր անձը նորա այս աստուածահանոյ գործը կարդալով եւ լսելով՝ պէտք է անշուշտ նորա շանքը գովէ եւ պատմէ եւ այլոց՝ իխրատ եւ իյորդոր նմանողութեան :

Հոկտեմբերի 25. — Նախիջեւանի Հոգեւոր Կառավարութեան առաջարկութեանը համաձայն, Առաջնորդական Ատենիս կարգադրութեամբը նոյն քաղաքի սուրբ Գէորգայ Եկեղեցւոյ միաբան Մովսէս քահանայն Զարիֆեանց տեղափոխեցաւ Թոփիթի անունով գիւղի սուրբ Աստուածածնայ Եկեղեցին :

ՅՈՐԱԴՐՈՒԹԵՆՔ 1860 ԱՄԻ.

Յունուարի 4.—Առաջնորդական Ատենիս շրջաբերական հրամանագրաւն բաժանեցաւ իծեռն Հոգեւորական կառավարութեանց եւ Վիճակիս Եկեղեցիները Վեհափառ Կաթողիկոսին եւ Աստուածընտիր Պատրիարքին ամենայն Հայոց Տեառն ՄԱՏ-ԹէՌՈՒ օրինութիւնաբեր կրնդակը, որ վայելուչ հանդէսով կարդացուելէն Ետքը՝ իւրաքանչիւր Եկեղեցւոյ մէջ բաժանեցաւ նաեւ բարեպաշտ ժողովրդոց նոյն սրբազն կոնդակին տպագիր օրինակները :

Յունուարի 4.—Համաձայն առաջադրութեան Տեառն Տեղակալի Առաջնորդութեան Վիճակիս Դերապատիր Գաբրիէլ Վարդապետի Այվազեան, եւ հրամանագրաւ Առաջնորդական Ատենիս նշանակեցաւ առժամանակեայ կատարող պաշտաման վանահօր սուրբ Խաչ վանուց Խրիմու՛ Կարապէտ քահանայն Թադէոսեանց :

Փետրուարի 1.—Համաձայն միջնորդութեան Հոգեւորական Կառավարութեանն Գրիգորուապոլսոյ եւ ինդքանաց Հասարակութեան քաղաքին՝ նշանակեցան Երեցփոխան իսուրբ Պօղոս Եկեղեցւոց մեծարյ Կարապետն Մկրտչեան Տրդատեանց եւ իսուրբ Աստուածածին Եկեղեցւոց Ցովսափաթն Ազարեանց :

Փետրուարի 4. — Էստ բարեհաճութեան Դերապատիր Տեղակալի Առաջնորդութեան Վիճակիս, եւ ըստ ինդքանաց Հասարակութեան Թոփիթի գեղջ Նախիջեւանի, հրամանագրեցաւ յԱռաջնորդական Ատենիս Հոգեւորական Կառավարութեանն Նախիջեւանի, որ Թոյլ տրուի նոյն գիւղի Հասարակութեանը 1859 Թուին եղած եկամուտը ծախել տեղայու Եկեղեցւոյ նորոգութեանը իամար, եւ անկէց ետքն ալ, այսինքն ապագայ տարիներն ալ հրաման ինդքեն յԱռաջնորդական Ատենիս նոյնպէս տարեկան եկամուտն իգործ դնելու համար մինչեւ այս աստուածահանոյ շինութեանը կատարածը :

Փետրուարի 4.—Նախիջեւան քաղաքի եւ գիւղօրէից բարեպաշտ ժողովրդոց ընտրութեան համաձայն՝ հաստատուեցան Երէցփոխանական պաշտօնի մէջ Առաջնակարգ Վաճառականք մեծարյ Գէորգ Աղայն Խաթրանեանց՝ սուրբ Լուսաւորիչ Աւագ Եկեղեցւոյն, եւ Քերովքէ Աղայն Զըրչոփեանց՝ սուրբ Համբարձման Եկեղեցւոյն քաղաքին. Երրորդակարգ Վաճառական Պօղոս Պետրոսեան Պարոնեանց՝ սուրբ Գէորգայ Եկեղեցւոյն Փոքր Սալայի, Գանիէլ Արէլեան՝ Զալթրի, եւ Մելքոն Այտինեան՝ Մեծ Սալայի, յորոց առաջին Երեքն ընդունեցան Առաջնորդական Ատենիս շնորհակալութիւնն ու գոհութիւնը իրենց ունեցած հաւատարիմ, ջերմեռանդ եւ արդինաւոր ծառայութեանցը համար, իսկ վերջնոցն աւանդեցաւ կարեւոր խրատ եւ քաջալերութիւն, որպէս զի ըստ օրինակի առաջնոցն չիմայեն Աստուածոյ տանը բարեզարդութեան եւ պայծառութեան համար իւրեանց ջերմեռանդ եւ հարազատ ծառայութիւնը :

Փետրուարի 18.—Նախիջեւանի սուրբ Աստուածածին Եկեղեցւոյ Երէցփոխան՝ մեծարյ Աստիճանաւոր Ստեփանոսն նախալով, սուրբ Նիկողայոս Եկեղեցւոյ, Երկրորդակարգ Վաճառականք՝ Միքայէլ Տրապիզոնցեանց եւ սուրբ Գէորգայ Եկեղեցւոյ՝ Մատթէոս Երէցփոխեանց Երեք տարի պայմանեալ միջոցին ջերմեռ անդութեամբ եւ արդիւնաւորութեամբ կատարելով իրենց յանձնուած աստուածահանոյ ծառայութիւնը՝ ընդունեցան Առաջնորդական Ատենիս շնորհակալութիւնը, եւ

կրկին անգամ հաստատուեցան իրենց պաշտօնին մէջ համաձայն խնդրանաց Հասարակութեանն :

Փետրուարի 18. — Վեհափառ Կաթուղիկոսի եւ Աստուածընտիր Հայրապետին Տեառն ՄԱՏԹԵՈՍԻ Հրամայական կոնդակին համաձայն, որ ի 15 Յունուարի ընդ համարաւս 31, Առաջնորդական Ատենիս Անդամ Գրիգոր Աբեղայն Աղաքիրեանց արծակեցաւ իւր պաշտօնէն, եւ յուղարկեցաւ իսուրբ Եջմիածին :

Փետրուարի 22. — Կերչ քաղաքի Աղօթատան Երեցփոխան մեծարոյ վաճառական Դաբրիէլ Աղայն Քէշէքէրեան՝ իւր փութաջան աշխատասիրութեանն ու զերմեռանդ ճառայութեանը համար արժանացաւ ընդունել Առաջնորդական Ատենիս գրաւոր շնորհակալութիւնը :

Մարտի 14. — Համաձայն առաջարկութեան Խարասուպազարի սուրբ Աստուածածին Եկեղեցւոյ Դաւիթ Աւագ քահանայի Շահվերտեան, եւ

միակամ հաւանութեան հասարակութեան քաղաքին՝ նշանակեցաւ Երեցփոխան նոյն Եկեղեցւոյ մեծարոյ Խաչուկն Քէչիեան :

Մարտի 17. — Էստ զօրութեան Հրովարտակի Սրբագումար Սիւնիոդոսին Ս. Եջմիածնի եւ ըստ համաձայն առաջարկութեան Տեառն Փրօքուրորի նորին Մեծարգոյ Ցովիաննու Խայեան Միրաքեանց, Երամանագրեցաւ բոլոր Հոգեւորական կառավարութեանց եւ քահանայից վիճակիս, որ այսուհետեւ թէ՛ իսուրբ Եջմիածին եւ թէ յԱռաջնորդական Ասեանս խրկուելիք Փողերը մեծարոյ Երեցփոխանք կամ Հոգեւորական Կառավարութիւնք մասնաւոր անձանց ծեռքով Ծիասցընեն, այլ յատուկ ապահովական եղանակաւ. եւ եթէ մասնաւոր անձանց ծեռքով Պրկելու լինին՝ եւ կորսուի Զանապարհին կամ աւազակներու ծեռքը մատնուի, այն Ժամանակը Պրկողները կպարտաւորին վճարել այն կորուստը առանց այլեւայլութեան :

Բ Ա Ր Ա Յ Ա Կ Ա Ն Ք,

Խ Ի Ղ Ճ Մ Տ Ա Յ

Համայն ուրեք յոյզքն այն եւ խայթք զոր իխորս անդ խղճին զգամք՝ մեծարանս իմն են սրբութեան առաքինութեանն զոր առաթուր Հարկանեմք :

Համայն ուրեք զմեղանացն զհետ երթան ձանձիր եւ արտամութիւն, որ եւ ազդ իմն առնեն մեզ եթէ իկարգի եւ յանմեղութեան եւեթ իցէ գտանել զմերս բարեբաստութիւն իվերայ երկրի :

Իզուր է մեզ առնուլ զանձամբ զկերպարանս աներկիւլ խրոխտանաց. մեղապարտ խիլճն մտաց՝ անձամբ անձին է մատնտու:

Տագնապք անագորոյնք՝ ամենայն ուրեք

յառաջոյ մեզ ընթանան. միայնութիւն՝ խրռովէ զմեզ, աղջամուղջն ահաբեկէ : Այնպէս իմն թուի մեզ եթէ յամենայն ուստեք ցընորք անկերպարանք իդուրս ոստուցեալք յերեսս հարկանիցեն մեզ զսրտին մեր զարհաւիրս: Երաղք ահաւորք՝ կերպարանս սեաւս եւ խաւարինս բերեն մեզ առաջի: Եւ ոճիրն, զորոյ այնքան փափաքանօք զյետն ընթանամք, ոճիրն այն ինքնին ապա զմեր պնդի զյետ, գիշակեր իմն անդեղ բերելով զտիպ, եւ յարձակեալ պատառէ կեղեքէ զսիրտ մեր, եւ զլրէժս պահանջէ զհեշտութեանն զոր եւ ինքնին էր մեզ մատուռակեալ:

ՄԱՍԻՅԱՅԻՆ.

